

ELS ESCLATA-SANGS I LA QUIETUD

Antoni Tuduri

Secció de Genealogia
de l'Ateneu de Maó

El dissabte dia 24 de novembre, al MENORCA han coincidit dues notícies de diferent contingut; l'article inèdit de Paco Pons Capó, on descriu l'odissea del senyor Domingo, empleat de banca de la vella escola (és a dir, de quan encara hi havia empleats de banca, no caixers automàtics i algorismes informàtics absolutament impersonals) que va decidir anar a cercar esclata-sangs pel seu compte, sense més estris que els que hi havia a ca seva per aquells temps, on tot es reciclava de ver, i les indicacions de qualque 'caçador' ictiòleg dels d'en primer.

La descripció de les peripècies del cercador de bolets haguera fet les delícies d'Àngel Ruiz i Pablo, aquell escriptor costumista de finals del segle XIX i primers temps del segle XX que, a parer meu, més que quan escrivia seriosament (i en castellà) era fora mida quan descrivia els paisans i les seves cuites. Des del «Viatge tràgic de l'amo en Xec de s'Ullastrar» fins a «Ses miraculoses ulleres de mestre Joan sa Miloca» passant per «Sa confessió d'en Bep s'Estai» o, molt especialment «Quan se perd s'eima» d'aquell «Quèl-lis» del carrer de sa Llana de Maó, tots aquests articles són de la cosa millor que

s'ha escrit en el català de Menorca (o 'en pla', si voleu); fins avui que a en Paco Pons Capó li estan publicant allò que ell escrivia per a estofjar dins una carpeta, imagin que d'aquelles amb gomes preinformàtiques i sense cap pretensió literària.

❖ EL MÉS FOTUT (ja em disculpareu l'expressió) és que per a la cacera d'esclata-sangs del senyor Domingo aquest bon homo va anar a Binifabini. Deixant de banda que el que va trobar -i menjar- no eren, pròpiament, esclata-sangs, amb la conseqüent diarrea com a mal menor, el dia que escric aquest article han trobat a un cercador experimentat sense vida al mateix bosc: Binifabini. Trista coincidència que no s'hauria d'haver produït mai. Una cosa és una narració antiga i en to de broma i una altra una desgràcia irreparable.

Baratant de tema, al mateix diari surt una ressenya de la inauguració d'una exposició de pintures, dibuixos i gravats de Pepe Vives, titulada «La quietud de les coses», que com deia ell mateix a una entrevista recent, entenia que el que feia era «pintar el silenci»; art absolutament desconegut per a jo però d'una bellesa poètica indiscutible.

I aquesta ressenya m'ha induït un seguit de recordances de les primeries dels anys 60

del segle passat. No seré massa precís pel que fa als noms de les persones, però sí que provaré de descriure els fets.

Açò vol dir que era un petit grup d'estudiants menorquins a Barcelona, de diferents edats, que tenien per costum trobar-se a un bar de la plaça de Catalunya per a conversar de tot l'humà i tot el diví, com correspon a la joventut inquieta i 'revolucionària'. Recordaré que devia ser l'any 1962, temps en els que la policia anava vestida de gris i gestionava l'ordre amb menys mitjans

que avui dia. Estant a la terrassa del bar, es va atracar un company dient que 'els grisos' havien entrat als patis de La Universitat i havien repartit xarop d'ullastre, enduguen-se'n una partida d'estudiants cap a la Via Laietana. A aquell moment un de noltros se'n va adonar que un contertulià habitual no havia aparegut, aspecte preocupant en uns temps en els quals els mòbils encara no existien i el sistema més usual de comunicació era el telèfon fix, pels que en tenien un a ca seva. Quedava clar que la inviolabilitat dels campus universitaris era un conte de fades i que havíem d'anar amb moltes precaucions. La 'pandilla' es va preparar per a el pitjor, de manera que un d'ells va anar a la dispensa de l'estudiant a demanar si era allà i, a la vista de què no hi havia tomat des del matí, va procedir a requisar

certes publicacions de caràcter clandestí i la va passar als més veterans per tal que es fessin de tan perillosos materials. Aquests van anar a cremar-les prop del «Camp de la Bota» de tristos records; almanco és el que ens van dir. Atès que ensolmèd l'estudiant que havia fet campana no donava senyals de vida, vam concloure que devia estar hostejat a la ja citada Via Laietana (la comissaria central de Barcelona, per entendre'ns).

❖ NO HI HAVIA MÉS remei que comunicar la mala nova a la família i, per tant, ja ens veus a la central de Teléfonos de la plaça de Catalunya demanant una conferència amb Maó. Per aquelles dates aquesta acció podia comportar una demora considerable i els 'revolucionaris' estàvem tot preocupats per veure com podíem transmetre la suposada detenció als seus pares. I aquí va sortir un 'artista' que anava escenificant la conversa: els hi diré: «no passa res, no passin pena, però en XXXX és a sa presó». No sé si ho va dir així, però hi va haver un moment en què tot el públic que esperava una conferència (segurament a *cobro revertido*) va esclatar a riure. Finalment la cosa va durar pocs dies pel nostre company (uns altres van ser traslladats al carrer d'Entença per a fer-hi estades més llargues) sembla que pel fet,afortunat, de què un policia que havia estat a Maó el va reconèixer, demanant-li si era «mieto de YYYY». Sembla que l'aval del policia el va salvar

Així ho he recordat i així ho he explicat. Per cert, l'"artista" que va escenificar la conferència telefònica era, si no vaig errat, qui ara li agrada pintar el silenci i la quietud de les coses: en Pepe Vives.